

Сумський державний
університет –
провідний вищий
навчальний заклад
України

Найкращі вітання з Новим 2018 роком
усьому колективу та студентству СумДУ!

Зичимо, щоб Новий рік приніс мир і процвітання нашій державі, затишок і добробут у кожному домі, успіх і натхнення у всіх починаннях. Бажаємо всім університетівцям життєвої наснаги, вагомих особистих досягнень та, звісно ж, здоров'я. Здійснення усіх добрих намірів, реалізації мрій, оптимізму.

Ректор СумДУ, професор
Голова профспілки працівників СумДУ

А.В. Васильєв
В.О. Боровик

Грудень 2017 р. * Розповсюджується безкоштовно

№ 11–12 (382–383)

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ПОДІЯ З ПОДІЙ

У році, що минає, у СумДУ відбулося багато важливих подій. Кожна заслуговує на окрему увагу. Найвагомішою з них, на погляд редакції, є нагородження наших університетівців Державною премією України в галузі освіти, яке відбулося наприкінці листопада. За роботу «Науково-теоретичні, методичні та технологічні аспекти комплексної ІТ-підтрим-

Міністерство освіти і науки України

Міністерство освіти і науки України

Міністерство освіти і науки України

Міністерство освіти і науки України

ки діяльності інноваційного університету» високу нагороду в номінації «Вища освіта» отримали ректор СумДУ **Анатолій Васильєв**, проректор з науково-педагогічної роботи **Володимир Любчак**, директор організаційно-методичного центру технологій електронного навчання **Юрій Зубань**, завідувач кафедри комп'ютерних наук **Анатолій Довбиш**.

Вручала премії міністр освіти і науки **Лілія Гриневич**, яка, вітаючи ректора з нагородою, зазначила: «Конкуренція у вашій номінації була дуже висока. Щиро вітаю!».

У відповідь **Анатолій Васильєв** висловив вдячність міністру, членам комітету, Президенту України: «Це оцінка діяльності всього колективу університету. Ми розцінюємо цю нагороду як поштовх для подальших зусиль СумДУ, його намагання відповідати обличчю сучасного інноваційного європейського університету».

На світлинах: вручення нагород нашим лауреатам.

2018
З Новим роком
та Різдва Христовим!

СІЧЕНЬ							ЛЮТИЙ							БЕРЕЗЕНЬ							
П	В	С	Ч	П	С	Н	П	В	С	Ч	П	С	Н	П	В	С	Ч	П	С	Н	
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4				1	2	3	4	
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	5	6	7	8	9	10	11	
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	12	13	14	15	16	17	18	
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	19	20	21	22	23	24	25	
29	30	31					26	27	28					26	27	28	29	30	31		
КВІТЕНЬ							ТРАВЕНЬ							ЧЕРВЕНЬ							
П	В	С	Ч	П	С	Н	П	В	С	Ч	П	С	Н	П	В	С	Ч	П	С	Н	
						1	1	2	3	4	5	6				1	2	3			
2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	
9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	
16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	
23	24	25	26	27	28	29	28	29	30	31				25	26	27	28	29	30		
30																					
ЛИПЕНЬ							СЕРПЕНЬ							ВЕРЕСЕНЬ							
П	В	С	Ч	П	С	Н	П	В	С	Ч	П	С	Н	П	В	С	Ч	П	С	Н	
						1				1	2	3	4	5					1	2	
2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9	
9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	
16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	
23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30	
30	31																				
ЖОВТЕНЬ							ЛИСТОПАД							ГРУДЕНЬ							
П	В	С	Ч	П	С	Н	П	В	С	Ч	П	С	Н	П	В	С	Ч	П	С	Н	
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4					1	2		
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	
29	30	31					26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30	

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ

Типовою рисою сучасного світу є нестримний динамізм інтеграції. Не оминає він також і освіти. Розвиток університету вимагає втілення європейських норм і стандартів, насамперед виконання спільних освітніх і наукових проєктів, залучення фахівців до міжнародних досліджень і програм. Євроінтеграція СумДУ є одним із основних стратегічних напрямів його розвитку.

Наш університет послідовно реалізує модель закладу вищої освіти, який є активним і повноправним учасником європейського та світового наукового простору: співпрацює з 48 країнами, де має 230 партнерств (із них 20 країн і 120 партнерств у Європейському Союзі), щорічно виконує близько 150 грантів, що фінансуються закордонними організаціями та фондами.

Найбільш значущими для розвитку університету, переходу до європейських стандартів освітньої діяльності та забезпечення стратегічного партнерства з провідними університетами Європейського Союзу в останні роки стали проєкти міжнародних програм ТЕМПУС та Еразмус+. Зокрема, за підтримки проєктів ALIGN «Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та кваліфікаційними рамками» і QUAERE «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів та

рекомендацій» СумДУ розбудовує власну внутрішню систему забезпечення якості, модернізує освітні програми, посилює основні складові студентоцентрованого навчання та розбудовує потенціал викладацького складу. Все це є запорукою повноцінної інтеграції в європейський простір вищої освіти, визнання СумДУ серед університетської спільноти європейських країн, започаткування потужних програм академічної мобільності.

Загалом в рамках виконання міжнародних грантових проєктів СумДУ за останні роки отримав обладнання на суму близько 200 тис. євро (понад 6 млн грн).

У листопаді 2017 року Представництвом ЄС в Україні та Національним Еразмус+ офісом наш університет нагороджено відзнакою Партнера Програми Еразмус+, яка є показником високих досягнень СумДУ.

Науковці університету також виконують ряд грантових проєктів, спрямованих на посилення процесів євроінтеграції в рамках програми імені Жана Моне: «Використання кращих практик ЄС для формування стійкої (сестейнової) економіки в Україні» (2014–2017 рр.), «Можливості та виклики торгівлі з ЄС для України» (2016–2019 рр.), «Фінансові аспекти європейської інтеграції: літні/зимові школи для молодих дослідників та студентів» (2014–2017 рр.), «Європейські студії освіти з фінансів: дослідження та розповсюдження європейського досвіду в галузі освіти з фінансів серед населення» (2014–2017 рр.)

СумДУ долучився до найбільшої програми ЄС у сфері досліджень та інновацій «Горизонт 2020», бюджет якої складає 87, 740 млрд євро. Це найпрестижніша програма підтримки науки у світі.

До 2021 року науковці СумДУ працюватимуть над проєктом в рамках програми «Горизонт 2020» під назвою NanoSurf, що передбачає виконання наукових досліджень із забезпеченням академічних обмінів науковцями з країнами-партнерами. До

складу консорціуму входять університети Латвії, Великобританії, Італії, а також компанії, які працюють у галузі біотехнологій із Польщі, Чехії та Естонії. Керівник проєкту в СумДУ – професор М. В. Погорелов.

У СумДУ стрімко розвивається академічне співробітництво з провідними європейськими закладами вищої освіти. Кількісний і, передусім, якісний розвиток закордонних партнерств СумДУ відкриває нові можливості для двостороннього обміну студентами, аспірантами, викладачами і науковцями з провідними вищими світу, що є вагомим внеском в інтернаціоналізацію нашого університету. Найбільша фінансова підтримка таких візитів залишається за програмами, спонсорованими Європейським Союзом. У рамках грантових проєктів програми ЄС Еразмус+ із кредитної мобільності, які виконуються спільно з європейськими ЗВО (всього таких проєктів – 18), навесні цього року СумДУ відвідали викладачі та науковці з Університету Перуджі (Італія) і Варшавського університету екології й управління (Польща). На початку осіннього семестру лекції для студентів медичних напрямів прочитали викладачі і дослідники зі Швеції. Вже з початком нового 2018 року плануємо візити наших викладачів до Італії, Польщі, Швеції і Німеччини.

На світлинах: Наші учасники спільного з Університетом Бат-Спа (Великобританія) проєкту Еразмус+; експерти з Нідерландів, Греції та Литви оцінюють якість наших освітніх програм за європейськими стандартами.

КОЛЕДЖ СВЯТКУЄ СТОРІЧЧЯ

100 років у житті людини – багато, а для становлення та розвитку навчального закладу – це пора зрілості, змужніння, зростання.

Машинобудівний коледж засновано в 1917 році з ініціативи профспілкової організації колишнього Бельгійського акціонерного товариства (нині ПАТ «Сумське НВО»). Починав діяльність як професійно-технічна школа з механічної справи. До складу СумДУ увійшов у 1997. Цьому передувала плідна співпраця зі ступеневої підготовки бакалаврів у складі єдиного навчально-наукового комплексу «Фізтеховець».

20 років у складі СумДУ – період інтенсивного розвитку. Машинобудівний коледж сьогодні – вищий навчальний заклад I рівня акредитації, який проводить підготовку молодших спеціалістів із семи спеціальностей («Галузеве машинобудування: Технологія

обробки матеріалів на верстатах і автоматичних лініях», «Галузеве машинобудування: Хімічне та нафтове машинобудування», «Металургія», «Підпри-

ємництво, торгівля та біржова діяльність», «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», «Журналістика», «Видавництво та поліграфія»).

За сто років підготовлено понад 30 тисяч кваліфікованих фахівців, серед яких – відомі громадські діячі, доктори наук, керівники підприємств та організацій. Нинішні студенти також тримають марку – перемагають в обласних спартакіадах, олімпіадах із матема-

тики, інформатики, фізики, хімії, української мови.

Підсумовує сказане директор коледжу Микола Антик: «Педагогічний колектив пишається випускниками та студентами. Історія закладу має право бути написаною на сторінках літопису Сумщини, адже навчання тут завжди було і є престижним».

За словами ректора Анатолія Василюєва: «Ми були, є і будемо дружніми закладами освіти в єдиному навчальному комплексі. Університет впевнено

декларує успішне, яскраве майбутнє коледжу».

На світлинах: Машинобудівний коледж. Сучасний вигляд; циклова комісія однієї зі спеціальностей; одна із лабораторій ювіляра.

ДО ЗНАНЬ СЦЕНІЧНИМИ ШЛЯХАМИ

У листопаді на Форумі «Освіта дорослих і розвиток громадянського суспільства», що проходив в Українському Домі у м. Києві, відбулася топова подія: Театральні студії Центру освіти дорослих у м. Суми «Education for Life» були визнані переможцем Першого загальноукраїнського конкурсу кращих проектів із освіти дорослих від Асоціації німецьких народних університетів (DVV International Ukraine) та Громадської спілки «Українська асоціація освіти дорослих».

Керівник Центру освіти дорослих Юрій Петрушенко отримав цю відзнаку з рук Президента Європейської Асоціації освіти дорослих Пера Хансона, який щорічно вручає подібні нагороди (конкурс імені Грюндвіка) кращим проектам з осві-

ми освітні послуги для дорослого населення м. Суми та – в перспективі – Сумської області. Центр має багато напрямів освітньої діяльності, проте зупинимось на одній із найпомітніших його послуг – театральних студіях для дорослих, які й були визнані переможцем всеукраїнського конкурсу.

На сьогодні вже закінчилися 2 сезони театральних студій. Їх особливістю є спрямованість не лише на розвиток акторських здібностей чи ораторського мистецтва учасників, а й на активізацію їх творчої та громадянської активності.

ти дорослих в Європейському Союзі. У Форумі, який відкривала Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, взяли участь понад 200 учасників з України, Білорусі, Німеччини, Латвії та Данії.

Центр освіти дорослих «Education for Life» заснований громадською організацією «Рада молодих вчених» та Сумським державним університетом у вересні 2016 року. Функціонує в Конгрес-центрі СумДУ (к. 213), і за рік існування на його базі проведено близько 60 освітніх подій (тренінги, семінари, майстер-класи та ін.), у яких взяли участь більше 3000 сумчан і гостей міста.

Місія згаданого Центру – зробити доступними та якісними

освітні послуги для дорослого населення м. Суми та – в перспективі – Сумської області. Центр має багато напрямів освітньої діяльності, проте зупинимось на одній із найпомітніших його послуг – театральних студіях для дорослих, які й були визнані переможцем всеукраїнського конкурсу.

У першому сезоні творчим керівником театральних студій «Відкрий у собі актора» стала відома у місті акторка Тетяна

Нянькіна. Діяльність студій завершилася виставою «Я цілую місто, місто цілує мене» (показана у грудні 2016 р. та січні 2017-го в Центрі освіти дорослих та Агенції промоції «Суми»), що зроблена в жанрі документального театру, її сценарій написано на основі рефлексій учасників, що пов'язали їх із рідним містом. Вони у ці пам'ятні моменти грали самих себе.

Другий сезон театральних студій стартував у лютому 2017 року. Творчий керівник – поетеса та режисер Софія Сітало, яка згодом почала працювати й у відділі позанавчальної роботи СумДУ в якості керівника гуртка «Перформанс». Підсумком театральних студій «В центрі уваги» став поетичний перформанс «Між ямбом і верлібром», який, починаючи з липня 2017 року, при повних залах у різних локаціях уже 10 разів показаний сумській публіці та отримав схвальні відгуки, як у пресі, так і в соціальних мережах. У листопаді відомим режисером Валерієм Балаяном за підтримки телекомпанії «UA:Суми» знято відео версію вистави між «Ямбом і верлібром». Зроблена вона в межах естетики постмодерну: неординарні костюми, мінімум декорацій, екставагантна інтерпретація поетичних текстів.

Основою літературно-пластичної композиції стали вірші поетів-сучасників: Оксани Забужко, Олега Романенко, Галини Крук, Сергія Жадана, Олеси Мамчич, Павла Коробчука та інших. Ролі виконують 13 акторів-аматорів.

Вистава акцентує увагу на взаєминах людини зі Словом: несвідомому авторстві, проблемах літераторів (самотність, муки творчості), наслідках написаного та сказаного. Софія ж – як режисер постмодерний – додає, що автором є перш за все гля-

дач, тому тематика, ідея, зміст завжди персональні й неповторні.

Перформанс стирає межі між акторами та аудиторією. Остання нечисленна (вхід за попереднім записом, кількість місць обмежена), що дозволяє розподіляти акумульовані емоції локально, повністю зануривши глядача в атмосферу дійства. Взаємодія досягається завдяки зоровому й тактильному контактам (дотики, залучення до обігравання інвентарю).

Гурток продовжує набір по-

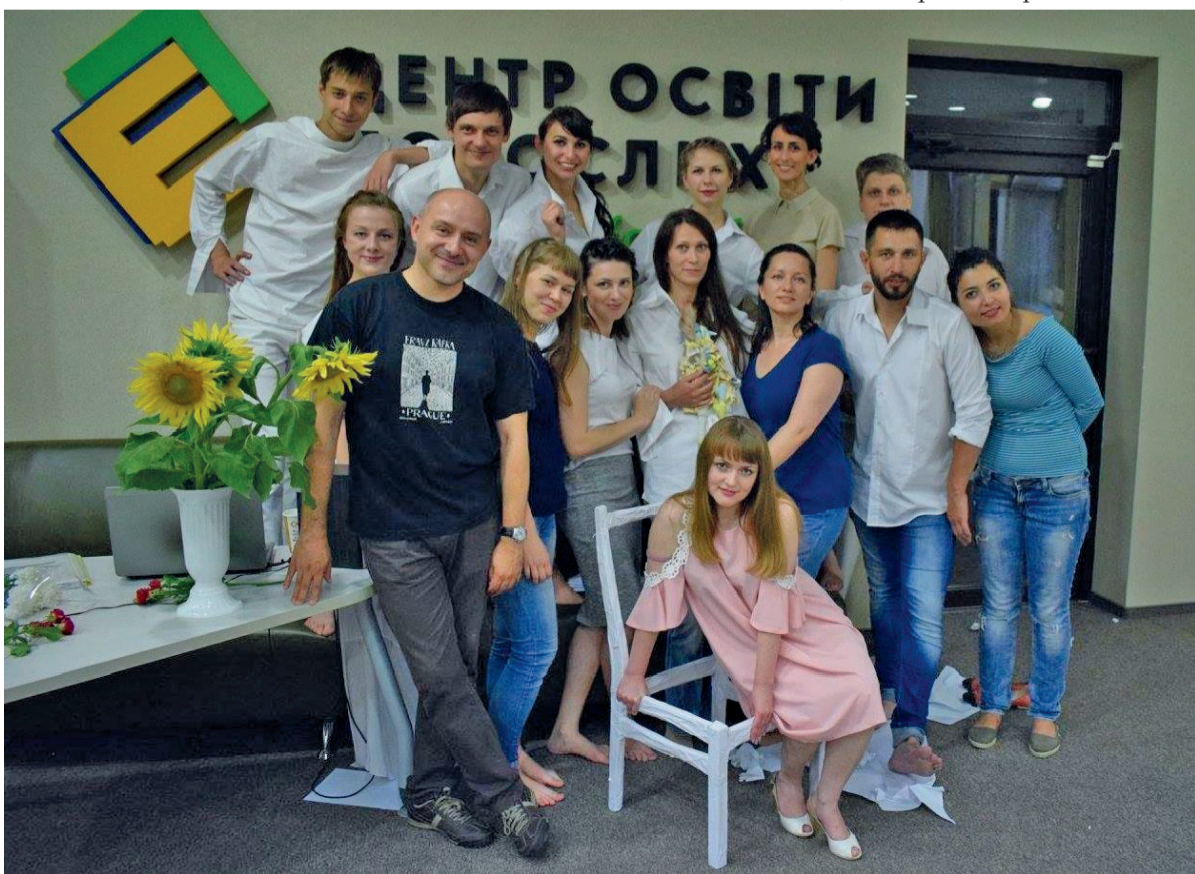
тенційних акторів (зокрема і для підготовки поетичних роликів). **Бажаючим – телефонувати за номером 0957635591.**

Олена ФЕДЯЙ,
ЖТМ-61

Аліна Челядіна, випускниця СумДУ: *Доторкнувшись до справжнього – ось чим стала для мене вистава театральної студії «В центрі уваги». Кожна фраза – метафора або символ. Кожне слово – ретельно відібраний кришталь. Чистий і багатогранний. Простір від сконцентрованості акторів і публіки став ніби відчутним на дотик. Кожен членів же, що йому зараз близько. Мені відчувалося, що всі ми, люди, власним вибором і рішеннями наповнюємо свої білі аркуші... Люди це успіхи і злетки. Люди – іноді розчарування, біль і стіни обрива, які будемо одне між одним. Але все те, що досягає глибини нашого серця, вривається в пам'ять, генерує відчуття, – і наближає нас до себе справжніх, щирих, відкритих. Вдячна всім, хто причетний до творення цього інтелектуального та емоційно насиченого дійства.*

Володимир Семерня, фотохудожник: *Майя театру існує. Навіть на професійній сцені, де об'єктивно нема сенсу грати більше, ніж плачати, актор захоплюється власною грою і його захоплення наочно передається глядачам. Але справжнє театральне кубельце Театру, його звіряє ліво – у театральних студіях. Самодіяльні актори ставлять спектакль власним коштом, навіть не розуміючи до чого, що роблять насправді. Пояснити це явище у межах раціональної свідомості неможливо. Справжній театр дивним чином пробиває крізь скелі зорового глузду тунель з підсвідомості автора у підсвідомість глядача. Прямим, найкоротшим шляхом. І ніхто не розуміє, що сталося, всі вражені. Навіть самі актори із талановитим режисером, який організував і здійснив постановку. Софія Сітало абсолютно сюрреалістична й ірраціональна істота, мов птеродактиль на даху альпійки. Зовнішність має, ніби щойно зіскочила з положки Тойї, Босха або Делі. У Софії є те, чому не можна навчитися, лише відкрити, як потаємні дверцята за намальованим вогнищем. Аж ось всім на подив менше ніж за півроку вона таки це зробила. Спогадку було передчуття дива, а коли диво сталося, то перевертало наші очікування.*

На світлинах: керівник Центру освіти дорослих Петрушенко Юрій та Софія Сітало – куратор театральних студій «В центрі уваги» під час творчого процесу; учасники студії; фрагмент репетиції.

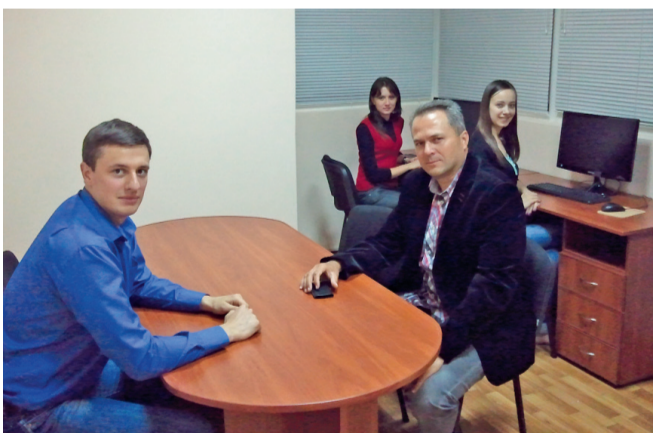

«Резонанс» продовжує розповідати про складові основи основ ІТ-інфраструктури СумДУ. Цього разу в об'єктиві – **Центр інформаційних систем та Організаційно-методичний центр технологій електронного навчання**, що розробляють інструментарій для ефективної взаємодії учасників навчального процесу, а також **Центр бенчмаркінгу та веб-менеджменту**, що супроводжує участь нашого університету в рейтингах світового, європейського та вітчизняного значення.

Мета діяльності **Центру інформаційних систем (ЦІС)** – побудова, підтримка та розвиток єдиної інтегрованої інформаційної системи СумДУ. Фахівці Центру проводять дослідження та системний аналіз всіх складових діяльності університету з метою їх удосконалення та формалізації, розробляють організаційно-методичне й програмне забезпечення автоматизованих систем та інформаційних сервісів.

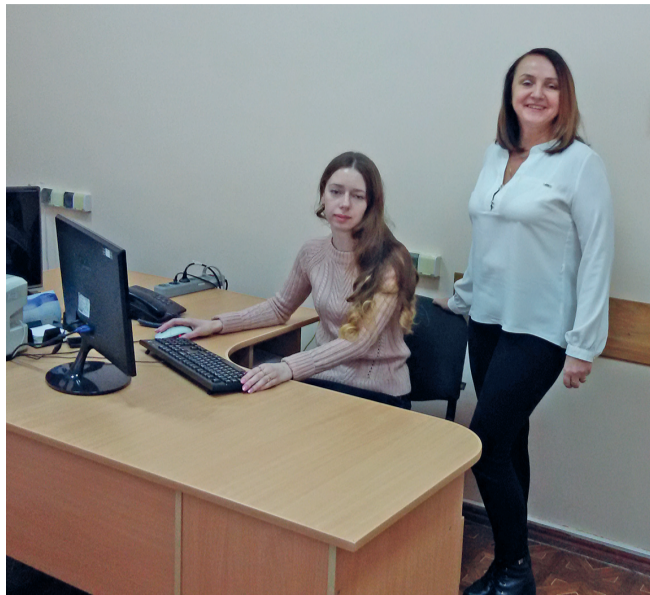

До структури ЦІС входять 4 лабораторії: системного аналізу, автоматизованих систем, систем електронного документообігу та інформаційних сервісів, сучасних інформаційних систем університетського менеджменту. Центром розроблена та удосконалюється концепція та архітектура єдиної інтегрованої інформаційної системи, що складається з інформаційно-аналітичної системи «Університет», інформаційно-бібліотечної системи, систем електронного навчання, документообігу та веб-систем базового закладу.

Керівництво Центром здійснює **Владислав Володимирович Хоменко**, який більше 20 років займається організацією та виконанням ІТ-проектів. За час роботи в університеті розробив програмне та методичне забезпечення, що утворює технологічну платформу для ефективної побудови автоматизованих систем, яка лягла в основу інформаційно-аналітичної системи «Університет» та інших систем, що створюються на замовлення сторонніх організацій.

Система «Університет» підтримує керування всіма етапами освітнього процесу – від розробки планів і графіків, розрахунку навантаження кафедр і викладачів, до повного супроводження студентів упродовж усього періоду навчання. Складається з підсистем: «Абітурієнт», «Студент», «Аспірант», «Навчання», «Персонал», «Фінанси», «Документи». Завідувач лабораторії автоматизованих систем **Людмила Вікторівна Хоменко** зазначає: «Система включає 14 інфор-

маційних сервісів, має понад 30 функціональних та 50 спеціалізованих модулів для виконання інтеграційних та розрахункових фонових завдань. Кількість користувачів постійно збільшується (зараз їх більше ніж 350)».

Не менш значним проектом ЦІС є розробка та удосконалення електронного особистого кабінету студента та викладача. Таке технологічне рішення має безліч переваг. Зокрема забезпечує своєчасне отримання персоналізованої інформації та обмін повідомленнями. Кабінет студента дозволяє формувати індивідуальну траєкторію навчання, брати участь в анкетуваннях, відстежувати поточну успішність, фінансовий стан контракту. Електронний кабінет викладача дає можливість вести електронні журнали успішності, слідкувати за змінами розкладу, формувати звітність, працювати з документами. «Проект ще знаходиться на стадії розробки, але вже має понад 2000 користувачів. Це надзвичайно зручно», – говорить завідувач лабораторії систем електронного документообігу та інформаційних сервісів **Максим Сергійович Руденко**.

У рамках виконання зовнішніх науково-технічних проектів Центром розроблені та впровадженні автоматизовані системи. Інформаційно-аналітична система «Управління комунальним майном міста» забезпечує підтримку процесів управління комунальним майном міста у Сумській та Полтавській міських радах. Інформаційно-аналітична система «Звернення громадян» забезпечує підтримку процесів обробки звернень громадян у Сумській державній адміністрації та її 4 структурних підрозділах, 5 виконавчих комітетах міських рад та 18 райдержадміністраціях області.

На світлинах: колектив ЦІС (Владислав Хоменко в центрі); завідувач лабораторії автоматизованих систем Людмила Хоменко (справа) та провідний інженер-програміст Ганна Стадник; завідувач лабораторії Максим Руденко (зліва) за бесідою з керівником Центру.

Назва «**Організаційно-методичний центр технологій електронного навчання (ОМЦТЕН)**» говорить сама за себе: без нього неможливі функціонування та розвиток системи електронного навчання СумДУ. А саме: дистанційна підготовка фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, розроблення методик застосування нових видів навчальних матеріалів, технічна й організаційна підтримка користувачів.

До структури Центру входять навчально-методична лабораторія електронного навчання, лабораторія системи електронного навчання, відділи адміністрування системи електронного навчання та розроблення електронного контенту, онлайн-студія.

Проекти ОМЦТЕН забезпечують функціонування університетської системи e-learning, здобутки якої у міжнародним рейтингу «QS Stars» отримали максимум (п'ять зірок із п'яти). Це платформи дистанційного та змішаного навчання, відкритих онлайн-курсів «Екзаменаріум», конструктор Lectur'ED і ресурс структурованих колекцій матеріалів OpenCourseWare СумДУ.

Про результати роботи розповідає директор Центру **Юрій Олександрович Зубань**: «Більше 15 років ми розробляємо власні методичні, організаційні та програмно-технічні рішення для забезпечення дистанційного навчання. Створено більше 1000 курсів із дисциплін різних напрямів підготовки. На платформах зареєстровано понад 9000 користувачів. Висока успішність досягається завдяки злагодженій командній роботі».

Платформа дистанційного навчання дозволяє організувати віртуальне середовище, в якому взаємодіють усі суб'єкти освітнього процесу. Розробниками курсів є автор, рецензент, експерт (контроль за дотриманням методичних вимог), модератор (комплексна структурно-функціональна перевірка матеріалів), програміст, тьютор (координатор). Для здобуття практичних навичок створено більше 1700 віртуальних тренажерів із функціями зміни складності роботи, багаторазового виконання завдань та акцентування уваги на помилках. Технології візуального моделювання дозволяють використовувати сучасні рішення на базі віртуальної, доповненої реальності. Студенти мають можливість моделювати процеси й апарати, які неможливо відтворити в реальному житті. Наприклад, довести механізми до різних режимів роботи, включаючи аварійні. Такі інноваційні рішення роблять навчання ефективнішим і цікавішим. Для перевірки знань проводиться підсумковий онлайн-контроль із відеоспостереженням.

У 2016 році Центр розробив перші в Україні академічні онлайн-курси. Модуль платформи «Екзаменаріум» пропонує у відкритому доступі п'ять напрямів підготовки для потенційних абітурієнтів: «Право», «Маркетинг», «Менеджмент», «Фінанси», «Економіка». Широко застосовується відео-контент. В онлайн-студії створюються лекції та проводяться вебіари. Вже розроблено більше 600 навчальних матеріалів і їх кількість щодня зростає. Цьогоріч на «Екзаменаріумі» з'явилася навчальна дисципліна «Фінансова грамотність для школярів», у створенні якої брали участь викладачі ННІ БТ УАБС.

На світлинах: Колектив ОМЦТЕН; Юрій Зубань проводить нараду (фрагмент).

Бенчмаркінг дозволяє проводити оцінювання університету шляхом зіставлення власних показників діяльності із показниками кращих представників ринку науково-освітніх послуг. **Функціями Центру бенчмаркінгу та веб-менеджменту (ЦБВМ)**, який очолює **Дмитро Вікторович Фільченко**, є розроблення та впровадження методичних і організаційних інструментів представлення СумДУ у веб-просторі (контроль якості, диспетчерування, контентне наповнення веб-ресурсів).

До структури ЦБВМ входять навчально-методичні лабораторії бенчмаркінгу, групи по роботі з рейтинговими агентствами та інформаційного менеджменту веб-ресурсів.

ЧАСТИНИ НЕРОЗРИВНОГО ЦІЛОГО

Особлива увага приділяється участі університету у міжнародних рейтингах: ARWU («Шанхайський»), THE («Таймз»), QS, U-Multirank дають комплексну оцінку діяльності ВНЗ; URAP, CWTS, SCImago базуються на показниках наукометричних баз Scopus і Web of Science; Webometrics, uniRank (4ICU) оцінюють ступінь відкритості й активності ВНЗ в інтернет-просторі.

У СумДУ розроблена, впроваджена та постійно вдосконалюється комплексна інформаційно-аналітична система рейтингування підрозділів, аналіз результатів якої дозволяє зрозуміти причини слабких сторін для удосконалення механізмів управління. Власною розробкою університету є система внутрішнього вебометричного рейтингу, що має на меті оцінити рівень представлення в міжнародному інтернет-просторі потенціалу інститутів, факультетів, кафедр. Процедура

здійснюється вебометричними методами – кількісним аналізом веб-ресурсів відкритого доступу.

Ще однією розробкою, якою опікується ЦБВМ, є вебометричний рейтинг навчальних закладів довузівської освіти Sumy Web Rank, який проводиться на замовлення Міністерства освіти і науки України та Інтернет Асоціації України. Започаткований СумДУ в

2013 році як приклад наукового продукту з вагомою інноваційною складовою та соціальним значенням.

«Сучасне IT-забезпечення діяльності СумДУ є потужною інформаційною системою засвоєння та впровадження новітніх технологій, що створена завдяки праці наших висококваліфікованих, креативних фахівців, – підкреслює проєктор із науково-педагогічної роботи **Володимир Олександрович Любчак**. – Досвідчені фахівці центрів та груп загальноуніверситетського підпорядкування кафедр та лабораторій, у першу чергу факультету ЕЛІТ, забезпечують сучасне європе-

йське «IT-обличчя» університету. І дійсно, IT-система СумДУ є однією з найпотужніших та найрозвинутіших серед вишів України та визнаною фахівцями багатьох університетів Європи (завдяки участі у міжнародних освітніх та наукових проєктах). Підтвердженням позицій лідера в Україні є вручення нашим колегам Державної премії в галузі освіти за роботу «Науково-теоретичні, методичні та технологічні аспекти комплексної IT-підтримки діяльності інноваційного університету».

Більш детально зі складом лауреатів можна ознайомитися за посиланням <http://innovative.sumdu.edu.ua>

На світлинах: керівник ЦБВМ Дмитро Фільченко отримує сертифікат про членство СумДУ в Міжнародній асоціації з оцінювання якості вищої освіти IREG Observatory від Президента асоціації професора Яна Садлака; презентація результатів чергового рейтингу співробітником центру Павлом Денисенком.

Нагадаємо, у попередньому номері «Резонанс» розповідав про Центр технічного обслуговування інформаційних систем і Центр комп'ютерних технологій. З детальнішою інформацією про складові IT-інфраструктури СумДУ можна ознайомитися в монографії «IT-забезпечення діяльності інноваційного університету: досвід українського вишу» під загальною редакцією професора А. В. Васильєва. Доступ за посиланням <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/49770>.

■ «ЗОЛОТИЙ ІНТЕГРАЛ»

НЕ ПРОХОДИТЬ БЕЗСЛІДНО

*Якщо студентів СумДУ запитати про інтеграл – їхні відповіді аж ніяк не стосуватимуться математичних понять. Це тому, що в університетському вулицю всі гудуть про інтеграл «не простий, а золотий». У такій атмосфері важко залишитися осторонь традиційного конкурсу талантів, які поповнили факультети й інститути СумДУ. **Валерія Іващенко, студентка ННІ ФЕМ ім. О. Балацького** говорить, що «Інтеграл» є «прекрасною нагодою кожного першокурсника показати себе, спробувати щось нове та внести частинку себе в життя університету...».*

Важкі тренування, дефіцит вільного часу, страх сцени, конкуренція, напруга – усе це стало чимось незначним у порівнянні з отриманими враженнями та емоціями, бажанням показати себе талановитою особистістю. Як говорив Людвіг Бетховен: «Для людини з талантом і любов'ю до праці не існує перешкод». Творча команда кожного факультету намагалася з розумом використати всі можливості, аби глядач повністю занурився в обрану тематику та перейнявся кожним словом, нотою, емоцією.

Студенти Медичного інституту відправили всіх у екзотичний та казковий світ савани – за мотивами мультфільму «Король Лев». Своїм виступом майбутні медики донесли вічну істину: світ повний несподіванок і зла, лише добро та віра у свої сили можуть його врятувати. Їхні таланти не могли залишитися неоціненими журі, тому отримали перемогу в номінаціях «Оригінальний жанр», «Народний спів (соло)», «Естрадний вокал (ансамбль)», «Вільний театральний жанр – оригінальна сценічна постановка», «Естрадний танець (ансамбль)».

Інтерпретація фільму «Спліт» – таку ідею обрали майбутні адвокати, судді та прокурори. Дійсно, тема їм близька, адже в майбутній професії знадобиться вміння визначати мотиви скоєних вчинків. Проте головну мету студенти вбачають не в осуді Кевіна, головного героя, а в можливості усвідомлення власних помилок і пошуку шляхів їх виправлення. Сильна психологічна драма головного героя допомогла першокурсникам ННІ права стати кращими в номінаціях «Вільна хореографія (соло)» та «Вільна хореографія (ансамбль)».

Творчій людині важко без натхнення. А студенти факультету ЕЛІТ своїм виступом довели, що натхнення можна й потрібно шукати у звичайних речах. Оригінальний «стем» подарував усмішки глядачам, а творчі здібності принесли перемогу учасникам у номінаціях «Конферанс» та «Сучасний танець (соло)». Також цьогоріч факультет ЕЛІТ став переможцем онлайн-голосування.

У справжню сімейку Адамсів заради «Золотого інтегралу» об'єдналися студенти ННІ БТ «УАБС». Художні номери допомогли розкрити головну тему – кожна людина має право самостійно вибирати життєвий шлях і супутника життя. «Батьки, дозвольте своїм дітям просто бути щасливими», – так підсумували конкурсанти виступ. Своєю щирістю зуміли достукатися не лише до глядачів, а й до суворого журі. Як результат – перемога у двох номінаціях: «Сценічна по-

становка» та «Естрадний вокал (малі форми)».

У зірок телешоу «Велика перерва» перевтілювалися першокурсники факультету ТеСЕТ. Майбутні інженери з легкістю розкрили особливості телемістечтва і, за словами Дмитра Лемешка (І-62), який брав участь у підготовці постановки, «не лише виправдали надії, а й перевершили очікування». Завдяки оригінальному задуму ТеСЕТ поповнив перелік досягнень перемогою у номінації «Краща авторська пісня».

С л а б к о с т і ... У кого їх немає? Актуально для кожного! Тому це і стало темою наступного виступу. Про різновиди залежності – від алкоголізму й до залежності від людини – розповіли студенти ННІ ФЕМ ім. О. Балацького. У героях їх постановок більшість змогла впізнати себе, що й принесло ФЕМу перемогу в номінаціях «Бальний танець (малі форми)» та «Сучасний танець (ансамбль)».

Ставлення до людей із обмеженими можливостями, на жаль, залишається досить стереотипним, зокрема в Україні, де про покращення умов для таких людей йдеться лише на формальному рівні. Про це не могли промовчати студенти ІФСК. За чуттєвість, проникливість і сентиментальність художніх номерів гуманітарії отримали заповітний кубок «Золотого інтегралу» та перемогу аж у п'яти номінаціях: «Режисура», «Авторський вірш», «Фінальна пісня», «Сучас-

ний танець (малі форми)» та «Гра на музичних інструментах (ансамбль)».

«Золотий інтеграл» не проходить безслідно, особливо для учасників. Першокурсниця Медичного інституту Вікторія Кириченко згадує про конкурс так: «Після першого знайомства зрозуміла, що ми – обличчя свого факультету, тому маємо продемонструвати себе у всій красі... Здивувала взаємопідтримка вболівальників різних факультетів, раніше такого, за словами старшокурсників, не було... Іноді з'являється ностальгія, особливо коли о 15.00 закінчуються пари, і ти розумієш, що тобі не потрібно поспішати на репетицію...».

Доки першокурсники та їх прихильники перебувають у полоні емоцій, «глядачі зі стажем» сприймають побачене критично та неупереджено. На це звертає увагу аспірант Сергій Мальчуков: «Сім років поспіль ходжу на «Інтеграл». Якщо раніше думав лише «ЕЛІТ, мій ЕЛІТ», то зараз оцінюю саме талант та творчий підхід усіх учасників».

Узагалі «Інтеграл» для студентів СумДУ – щось значно більше, ніж звичайний конкурс талантів. Він перетворює зовсім незнайомих людей у вірних друзів, розкриває творчі здібності, вчить працювати в команді, слугує перевіркою на креативність, стійкість, щирість. Кожного року досвідчені наставники – в минулому, як правило, учасники конкурсу – чекають на юне, натхненне поповнення, яке своїми талантами зможе здобути золоте руно, тобто досягти омріяної мети у вигляді почесного кубка саме для свого факультету.

На світліні: команда переможців.

**Дар'я НОВАК,
Тетяна ПЛЯШНИК
(ЖТ-71)**

■ КНИЖКОВЕ ПОПОВНЕННЯ

НАУКОВО ПРО НАДПРИРОДНЕ

Чудові новини для шанувальників уфології. В літературній вітальні відбулася презентація монографії доктора філософських наук, професора СумДУ Івана Мозгового «Палеоконтакт: міфи чи реальність?».

Поняття «палеоконтакт» означає відвідання Землі розумними істотами позаземної цивілізації, що спричинило прискорений розвиток людства. Гіпотеза виникла у ХХ столітті завдяки працям Костянтина Ціолковського, Еріха фон Денікена, Карла Сагана. Її підтвер-

джують документальні свідчення (релігійні тексти, міфи, хроніки), археологічні та антропологічні дослідження.

Учасники дискусії

Крім них, у монографії зібрані свідчення уфологів, повідомлення НАСА, дані астрофізиків, описи стародавніх космічних кораблів та літальних машин (віманів). Автор розповідає про історичні пам'ятки, наявність яких можна пояснити лише використанням надрозвинених технологій будівництва (Сфінкс та піраміди Єгипту, Баальбекська тераса, алея менгірів у Франції), розглядає можливість інопланетного походження Лохнеського чудовиська, Снігової людини, міфічних істот.

Іван Мозговий презентує свою монографію

На думку доктора філософських наук Сергія Курбатова, книга є вікном між буденним і метафізичним, адже дає свій варіант відповіді на вічне питання про першопричину людського буття. Зокрема в монографії розглянуто гіпотезу панспермії, згідно з якою життя на Землі виникло внаслідок перенесення його зародків (космічних спор) із інших планет.

За словами кандидата філософських наук В'ячеслава Артюха, результати досліджень надприродного залежать від специфіки тлумачення, але безперечно варті уваги. Монографія буде цікавою як прихильникам теорії палеоконтакту, так і скептикам: перші зможуть ґрунтовно поповнити знання з теми, а другі – спробувати спростувати факти, які не піддаються іншому логічному поясненню.

Примірники книги є у бібліотеці СумДУ. Електронну версію можна завантажити з її репозитарію за посиланням <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/57798>

Олена ФЕДЯЙ,
ЖТМ-61

■ КВН

І ЗНОВУ ПЕРЕМОГА!

У грудні шанувальники Ліги Сміху змогли побачити довгоочікуваний ефір Зимового кубку. Одинацять краєвих команд із усіх трьох сезонів боролися за головний зимовий титул. Поза конкурсом на сцені Жовтневого палацу виступили улюбленці глядачів команда «Днепр» на чолі з Ігорем Ласточкіним, які показали вічну любов до сцени і гумору.

Команди-учасники підготували один конкурс на вільну тему. Суддівські голоси розділилися порівну між командою «Крупа» з м. Днепр та нашими земляка-

ми «Ніколь Кідман». Отож, за правилами Ліги Сміху, на команди чекав батл «наклонная комната», який вважається одним із найскладніших та найцікавіших імпровізаційних конкурсів. На запитання, чи відчували хлопці наближення перемоги, фронт-мен «Ніколь Кідман» Абрам Оганесян відповів: «Складно передати словами. Дуже хвилювався не лише я, а й уся команда. Відчуття неконтрольованого адреналіну: не знаєш, що можна робити, а що ні».

Проте інтуїція, професіоналізм і жага до перемоги зробили свою справу. Майже одностайно тренерами приймається рішення, що переможцями Зимового кубку стають студенти Сумського Державного університету команда «Ніколь Кідман»! Вітаємо хлопців та бажаємо не зупинятися й у новому році. Тримаємо кулачки та віримо в успіх на Одеському фестивалі Ліги Сміху-2018.

Леся КАЛИНА

■ МЕДІАБЕЗПЕКА

УЧЕНІ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДОВЕЛИ, ЩО ДІД МОРОЗ ІСНУЄ

Маєте контраргументи?

У виступі перед Німецькою спілкою інформатиків 1990 року медіатеоретик Ніл Постман розповів про експеримент, який кілька років проводив над знайомими. Зустрівши вранці колегу без номера «Нью-Йорк Таймс», запитував: «Ви читали сьогоднішній «Таймс»?». Якщо колега відповідав «так», експеримент закінчувався. Якщо ж «ні», продовжував: «Обов'язково подивіться сторінку 23 – там неймовірна стаття про дослідження Гарвардсько-

Фейковість – знамення часу

У світі немає нічого передбачуваного, а значить – нічого дивовижного. Вірування середньовічної людини були впорядковані, як новісінька колода карт. Світогляд – систематизований, зрозумілий, починаючи з ідеї, що все знання і благо дається Богом. Усе, що священники говорили про світ, вписувалося в структуру теології. Людина чітко знала, що світ створений о 9 ранку 23 жовтня 4004 року до Р.Х. і могла пояснити, чому. Вона не обов'язково розуміла, як її особисте життя вписується у світовий задум, але знала, що той існує. І священник міг дати їй нехай не раціональні, але узгоджені відповіді на всі запитання, дедуктивно виходячи з системи вірувань.

Сьогодні ситуація інша. Сумніша, заплутаніша й таємничіша, як перемішана колода карт – не знаєш, що витягнеш наступного разу. Немає узгодженої концепції світу, фундаменту для вірувань. Ми наївніші й наляканіші за представників Середньовіччя, бо нас можна схилити до віри і в енкоміальний діоксин, і в що завгодно.

Досить інформації

Раніше інформація слугувала ресурсом, що допомагав вирішувати проблеми середовища. У Середньовіччі інформації не вистачало, але нестача робила її ціннішою. Зміни прийшли у XV столітті, коли Гутенберг винайшов друкарський станок, поклавши початок «інформаційному вибуху».

Те, що починалося як джерело звільнення, перетворилося на хаос. Зв'язок між інформацією та дією скасований. Інформація – товар, який купують, продають, використовують для розваг. Вона ні на кого не спрямована і відірвана від поняття користі. У ній в'язнемо, тонемо, не розуміємо, що з нею робити.

Не знаємо, звідки йдемо, куди й чому. Через це не розбираємо, яка інформація потрібна для життя і спрямовуємо величезні зусилля, аби винайти технології, що збільшують її постачання. І наша інформаційна імунна система не витримує. У нас такий собі культурний СНІД.

Коли говорять про «інформаційні науки», мають на увазі роботу з комп'ютерами: як зберігати, збирати, організовувати, отримувати інформацію швидше і зручніше. Постман же пропонує подумати над іншим. Хіба Ірак вторгся у Кувейт через нестачу інформації? Хіба діти помирають від голоду в Ефіопії через нестачу інформації? Хіба расизм в Південній Африці існує через нестачу інформації? Хіба криміналітет блукає вулицями Нью-Йорка через нестачу інформації?

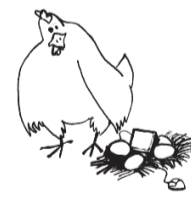
Фрагмент виступу Ніла Постмана «Інформуючи себе до смерті» в переказі кандидата наук із соціальних комунікацій Юлії КОЗИР

го університету». І далі вигадував нісенітницю. Наприклад, що науковці з'ясували найкращу дієту для схуднення і встановили, що найефективніше – їсти шоколадні еклери шість разів на день. Усе тому, що вони містять енкоміальний діоксин, який швидко спалює калорії. Або розповідав знайомим, які захоплюються здоровим образом життя, що нейрофізіологи зі Штутгартського університету встановили залежність між ранковим бігом та зниженням інтелекту. П'ять років вони спостерігали за 1200 піддослідними і помітили: чим більше годин ті пробігали, тим сильніше знижувався їхній інтелект. Словом, придумував щось настільки сміховинне, у що важко було повірити.

Із експерименту Постман зробив три висновки. По-перше, немає такої безглуздої ідеї, в яку хтось не повірив би. По-друге, людина сьогодні така ж наївна, як і в Середньовіччі. По-третє, майже не існує фактів – реальних чи уявних, які довго дивують, тому що в нас немає цілісної картини світу, якій означені факти могли б суперечити: «Ми віримо, бо в нас немає аргументів, щоб не вірити: ні соціальних, ні політичних, історичних, метафізичних, логічних чи духовних. Живемо у світі, який не можемо осмислити. Навіть технічно».

■ УСМІХНІСЯ

Цікаво, що вилупиться з інших? Наслідки зустрічі Старого і Нового років.
Малюнки Ірини Проценко

Турботлива бабуся до Нового року нав'язала онукові-студенту светр, вовняні шкарпетки, свою точку зору і систему моральних цінностей.

Хлопчик приходить додому весь подряпанний. Тато запитує:

- Що сталося?
- Хороводи навколо ялинки водили.
- Ну і що?
- Ялинка велика, діток мало.

Чемпіон зі складання кубика Рубика, якого залишили одного за новорічним столом, за десять хвилин зібрав із салату «Олів'є» п'ять варених картоплин, три морквини, п'ять яєць, чотири солоних огірки, півбанки зеленого горошку й пакетик майонезу.

■ НОВОРИЧНЕ ІНТЕРВ'Ю

Напередодні Нового року редакція вирішила поспілкуватися з колишніми випускниками кафедри журналістики та філології Анастасією Котляр та Богданом Шелудяком. Чому саме з ними? Річ у тім, що вони є одними з головних героїв 4 сезону найрейтинговішого в Україні серіаліті «Київ в день та вночі» (КДН), особливо популярному сьогодні серед старшокласників та першокурсників.

– Як змінилося Ваше життя з моменту участі в серіаліті?

Богдан: У мене немає моменту «до» та «після», до того ж, я у КДН із першого сезону й відчуття таке, що так тривало завжди. Якихось суперзмін не помітив, бо давненько знайомий із «кухнею» ТБ. Тим більше, що з перших днів навчання в СумДУ прагнув працювати саме на телебаченні, отже і готувався відповідно, не забуваючи, до речі, й про інші важливі сфери знань, дякую дотепер викладачам рідної кафедри за толерантне ставлення та розуміння.

Настя: Працюю на телебаченні з 2-го курсу, тобто вже... близько 10 років! І з кожним проектом життя в цілому трансформуються. Після КДН змінився ракурс діяльності (поки що не буду розкривати карти про подальшу творчу долю). Серед найпомітнішого: кількість коментарів у соцмережах та щонайменше 15 хвилин, які змушена додавати до пересування з пункту А до пункту Б, аби фанати змогли зі мною сфотографуватися.

– Які плани на рік прийдешній?

Богдан: Розвиток і розвиток. Цьому сприяє щоденне зіткнення з конкуренцією в усіх сферах життя. Відтак, треба мати змогу втерти суперникам носа. У професійному сенсі, звичайно. Окрім роботи, весною хочу влаштувати Євротур (не похід по секундах, а подорож до Європи).

Настя: Напередодні Нового року презентую у рідних Сумах поетичну збірку. У січні нарешті йду на тиждень у Карпати – не курортувати біля готельного каміну, а спати серед снігу. Якщо

ТВОРЧІ ВИТІВКИ У КАДРІ

я-Дікапріо (за аналогією) таки виживу, то ближче до літа хочу зіграти у спектаклі. Ну, і так далі...

– Як живеться у Києві, що подобається, а що ні? Чи сумуєте за рідним містом?

Богдан: Я виріс у містечку Середино-Буда, де всього кілька вулиць, та й там знаєш, де який камінець лежить.

Навчання у Сумах трішки поліпшило ситуацію, так би мовити, розширило кругозір, а переїзд до Києва узагалі став ковтком свіжого повітря. І тут важко виокремити щось конкретне, бо навіть зараз у залежності від настрою щось подобається, а щось – ні.

Настя: Люблю Суми, але вони завжди занадто повільні й тісні. Можливо, якби почала працювати на ТБ не з перших курсів, було б куди рухатися. А так сумський телерезерв вичерпався для мене доволі швидко. Пройшла шлях від кореспондента до випускового редактора на «Відіконі». Подальша творча перспектива не проглядалася, бо керівними посадами цікавився так само, як балерина теорією струн. А от фундаментальні знання, отримані в СумДУ, не вичерпуються, а навпаки, допомагають і на фахових, і на життєвих шляхах.

– Як часто вас упізнають на вулицях та як до цього ставитесь?

Богдан: Упізнають час від часу. Звісно ж, не завжди підходять, частіше просто дивляться так, що я розумію – впізнали. Ніякого дискомфорту з такого приводу не відчуваю, бо так чи інакше до цього прагнув. Єдине, що іноді збиває з пантелику, коли починають спри-

ймати мене як свого старого товариша або «непомітно» фотографують на мобільний.

Настя: Аналогічна ситуація. Інколи діти підбігають зі сльозами на очах, аби сфотографуватися зі «своєю зіркою». Не розумію їх, бо у мене так само «штани за 40 гривень» і йду з ними на тому ж п'ятигровневому ескалаторі. Доводиться ще й заспокоювати. У цілому ж ставлюся індивідуально. Хоча інколи докучають 12-річні хейтери, які пишуть «компетентні» коментарі та у слові «страховисько» роблять 15 орфографічних помилок. Рятую лише годинний бан-лист.

– Чим встигаєте займатися у позакадровому житті?

Богдан: Більшість упевнені, що знімання є просто забавкою, і «я також так можу». Правда ж у тому, що це важка праця, яка виснажує до останньої краплі. Незважаючи на це, намагаюся займатися спортом, зустрічатися з друзями, відкривати щось нове. Влітку, наприклад, на каяках по Дніпру веслував, дуже сподобалося.

Настя: Згодна з Богданом, дуже тяжко працюємо. Хоча існує цікавий вираз: «Той, хто любить свою справу, не працює жодного дня». Окрім коханої роботи, встигаю писати, бавити котів, інколи бувати на самоті (найлюбленіший вид відпочинку). Із друзями зустрічаюся все рідше, але, на щастя, більшість із них – мої колеги, тому хоч якось бачимося.

– Ви журналісти за фахом. Який професійний досвід здобули, перебуваючи «по той бік» екрану?

Богдан: Хто такий журналіст сьогодні? Людина, яка вміє почути, сказати, а головне – у будь-якій ситуації не втратити обличчя. На знімальному майданчику інколи трапляються форс-мажори, до яких треба прилаштуватися миттєво. Це загартовує, адже тільки у соціальних мережах на мене дивляться більш ніж півмільйона людей.

Настя: Досвід колосальний. Я ж сценарист, мені цікаво, як працюють наші «творчі витівки» у кадрі. Зрозуміла, що інколи написане значно гірше виглядає на екрані. Відчула, наскільки вдало точний, логічний текст працює на реципієнта. Я щаслива, бо більшості з моїх колег ніколи не випаде шансу побути у шкірі тих, про кого і для кого вони пишуть, а це сильно витверезує, приводить до тями.

– Якого життєвого досвіду набули впродовж участі у проекті?

Богдан: Найвагомий – досвід роботи в команді. Розуміння того, що цей величезний механізм працює злагоджено тільки тоді, коли особисті амбіції відходять на другий план.

Настя: Богдан правильно говорить про амбіції. Здається, парадокс, але... Окрім пониження відчуття власної важливості, навчилася бути толерантною. До всього. Особливо до чужої оцінки. Позитивної чи негативної. У мені дивним чином виріс величезний хвилеріз, тому що об хвилі чужих думок можна розбитися швент.

– Що порадите тим, хто також хоче реалізувати творчі амбіції у великому місті?

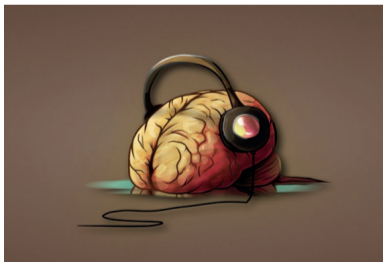

Богдан: По перше, обов'язково мати приблизний план дій. Варто чітко розуміти, чого ти хочеш, а не йхати у столицю лише тому, що «так це ж Київ, тут більше можливостей». Якщо не знаєш, у яку з дверей «ломитися», – можливо, ломитися й не варто. А ще потрібно пам'ятати, що набагато важливіше, як жити, а не де. Врешті-решт, від себе нікуди не втечеш.

Настя: Окрім плану, ще треба мати стійку, аж ніяк «не зоряну» психіку та готовність працювати більше, ніж є сил. Ну, і трошки грошенят на перший час...

■ ТЕ, ЩО НЕПОМІТНО

Усі ми, хочемо того чи ні, щодня чуємо музику. Іноді несвідомо – наприклад, коли стоїмо в черзі біля каси і ловимо себе на думці, що в магазині весь цей час працює

радіо і рядки з пісні «О, Боже, какою мужчиною!», що грає в цей момент, мають всі шанси засісти в нашій голові на добру половину дня, якщо не більше. А іноді усвідомлено – під час ходьби, пробіжки чи прибирання. Музыка всюди і становить невід'ємну частину нашого життя: може змусити сумувати або розвеселити в найпохмуріший момент, допомогти знайти креативне рішення або відволікти від нав'язливих думок; здатна вве-

МУЗИКА ВПЛИВАЄ НА НАС?!

сти в депресію або, навпаки, надихнути і змотивувати. Але навіщо ми слухаємо музику? Що змушує нас натискати кнопку «Play»?

Щоб отримати відповідь на це питання, необхідно дізнатися, коли і навіщо музика була створена. Найдавнішим із (поки що) знайдених археологами музичних інструментів є флейта з пташиної кістки, вік якої 40 000 років. Якщо запитати у хлопця, який на ній грав, то, можливо, він був знайомий із хлопцем, який придумав музику. Хоча, скоріше за все, він не зміг би відповісти, бо ще не вмів говорити: людська мова виникла в період між 30000 і 40000 років тому. Але навіщо ця флейта була винайдена? Дарвін стверджував, що музика допомагала домогтися прихильності протилежної статі. Інші теоретики вважають, що музика була створена для зміцнення громадських зв'язків: із її допомогою первісні люди об'єднувалися у постійні групи. Ця гіпотеза заснована на унікальній здатності музики впливати на наст-

рій і поведінку великої кількості людей, що сприяє об'єднанню окремих особистостей в одну організовану групу. Тут ми підійшли до наступного питання: як музика впливає на людину?

Згідно з думкою американського теоретика музики Джеральда Левінсона, музична мова є не менш виразною системою комунікації, аніж людська. Вона несе в собі потужніший емоційний заряд, ніж реальні події, тому сучасні психологи все частіше використовують музикотерапію. Позитивний вплив пояснюється тим, що реакції нервової системи на життєрадісні та сентиментальні музичні твори абсолютно різні. Наприклад, учасники недавнього експерименту, прослухавши коротку композицію, інтерпретували нейтральний вираз обличчя як щасливий або сумний у залежності від того, яку мелодію почули.

Емоції, що виникають під впливом музики, можна умовно поділити на сприйняття та чуттєві. Це означає, що людина здатна зрозу-

міти настрої музичного твору, навіть якщо ніколи не відчувала нічого подібного. При психологічних розладах депресивного характеру весела музика погіршує стан людини, тоді як сумні мотиви повертають у життя яскраві фарби.

Американські маркетологи з допомогою ритмів регулюють наповненість залу покупцями. Наприклад, у години пік заклади швидкого харчування вмикають енергійну музику, що мотивує обідати в швидкому темпі. В інший час, навпаки, грають спокійні мелодії, щоб клієнт нікуди не поспішав і робив більше замовлень.

У книзі Еріка Кларка «Музика і розум у щоденному житті» зазначається: «Музика, розпалюючи емоції натовпу та акумулюючи їх, сприяє втраті здорового глузду, сліпого підкоренню миттєвим почуттям, що є надзвичайно небезпечною особливістю поведінки натовпу». Правдивість цього підтверджують сцени дикої нестриманості на рок-концертах. До речі, важкий

рок, діючи інфразвуками, яких ми не чуємо (але їх «чують» наші органи), може руйнувати мозок.

Учені впродовж довгих років досліджують вплив музики на процес фізичних тренувань. Наприклад, у 1911 році американський учений Леонард Айрес виявив, що, слухаючи ритмічні мелодії, велосипедисти крутять педалі швидше, ніж коли їдуть у тиші. Так відбувається, бо музика блокує сигнали втоми. Тіло, відчуваючи фізичне виснаження, посилає імпульси про те, що м'язам потрібен час на відновлення сил. Музыка, в свою чергу, стимулює відповідні ділянки мозку і мотивує займатися довше.

Курт Воннегут сказав: «Якщо коли-небудь я все ж помру – не дай Бог, звичайно – прошу написати на моїй могилі таку епітафію: «Для нього необхідним і достатнім доказом існування Бога була музика». Правильно поєднані ноти – багатофункціональний інструмент. Користуйтеся ним так, щоб самому не втрапити у пастку.

Данііл КУДІН,
ЖТМ-61

■ МИСТЕЦЬКІ ПЕРЕХРЕСТЯ

ЛЯЛЬКА ЯК СПРАВЖНЄ МИСТЕЦТВО

Виявляється, ляльки бувають не лише іграшками, а й справжніми витворами мистецтва, які коштують тисячі доларів, і «граються» ними не лише маленькі діти. Про це й говоримо з третьокурсницею **Юлією Лазуткіною** (ПР-51), захопленням якої стало лялькарство.

— Чому саме ляльки? І коли почала їх створювати?

— Навряд чи зможу чітко відповісти, чому надихає лялькарство. Ще в середній школі почала цікавитися різними видами рукоділля: бісероплетін-

ням, вишивкою, в'язанням, а згодом зрозуміла, що при створенні ляльки можна їх усі поєднати. Прагнула створити щось на згадку про пережиті враження, і ляльки якнайкраще втілювали мої спогади та мрії, адже це не плоске зображення, не безрухома фігура, а щось тепле й домашнє. Перші саморобні іграшки допомагала шити мама й бабуся, а я гордо казала, що зробила їх сама. Почала намагатися творити власноруч: перероблювала купованих

ляльок, пробувала ліпити з глини, створювала викрійки. Деякі з перших створених власними руками іграшок віднесла до школи, деякі й досі зберігаються вдома.

— Образи твоїх ляльок надзвичайно різняться. Як вони з'являються?

— Зазвичай, це поєднання натхнення та праці. Проект ляльки з'являється в уяві, а я вже намагаюся дібрати кольори й матеріали, які його найкраще втілюють. Часто хочеться створити образ не якоїсь особистості (нехай і вигаданої), а чогось, що залишається ніби за кадром і на що лялька має лише натякати, наприклад, покинутий сад, море, домашній затишок, зимові свята. Тоді, створюючи ляльку, бажаю, щоб, дивлячись на неї, людина бачила не лише тканину й нитки, а й дикий виноград, червоні ягоди шипшини, бруківку старовинного міста і т. д.

— А можеш розповісти про якусь конкретну ляльку — як відбувався її образ, що

загадати бажання, щоб її дідусь одужав, але чарівний годинник зламався. Тоді їй довелося розшукати одного з учнів годинникаря, і той зумів полагодити годинника.

хотіла ним сказати, на що натякнути?

Є серія ляльок, яким я вигадала не лише імена, а й певні ситуації, на кшталт «Дуся. Гостя покинутого саду», «Соня. Прогулянка в парку». Цілу історію вигадала тільки для однієї ляльки — Ріни. Вона стала онукою годинникаря, який змайстрував чарівного годинника, що виконував бажання. Одного разу старий годинникарь захворів, Ріна хотіла загадати бажання, щоб її дідусь одужав, але чарівний годинник зламався. Тоді їй довелося розшукати одного з учнів годинникаря, і той зумів полагодити годинника. Ріна загадала своє бажання, і дідусь одужав. Моя подруга купувала цю ляльку в подарунок молодшій сестрі і попросила скласти казку.

— Який етап створення іграшки подобається найбільше? І ще, твої ляльки є ігровими чи інтер'єрними?

— Найулюбленішим етапом є декорування, коли вже зроблена вся монотонна робота з пошиття й можна зайнятися творчістю. Тоді в хід ідуть стрічки, бісер, бусини, ма-

ленькі аксесуари, паперові й тканинні квіти. А щодо другого запитання... Прагну поєднати обидві функції, щоб лялька могла стати і гарним подарунком, і окрасою кімнати, і дитячою улюбленицею.

— У мистецьких галереях часто проходять виставки картин, скульптур, а ось ляльок — значно рідше. Чому?

— Лялькарство справді не сприймається як мистецтво. На мою думку, через нестачу інформації. Тим, хто ближче бажає познайомитися з лялькарством, варто пошукати матеріали про таких майстрів, як Олександра Кукіна, Світлана Нікульшина, Меггі Іаконо тощо. Існують ляльки, які являють собою справжні витвори мистецтва. Щодо того, чи є лялькарство розвагою, чи разом з заробітком, можу сказати, що для мене це зараз швидше розвага, яка іноді приносить прибуток.

— Існують різні види ляльок. За якими ознаками їх класифікують?

— Існує справді велика кількість видів ляльок. Поділяти їх можна за матеріалом (фарфор, глина, текстиль, пап'є-маше, комбінована техніка), за способом виконання (шиття, в'язання, валяння, ліплення тощо), за дизайном. Відомо багато авторських викрійок, що мають певні назви і є доступними в інтернеті: тильда Тоне Фіннангер, сніжка, вальдорфська лялька, феєчка-примітив. Серед моїх ляльок є тильди, тряп'єнс, япон bunka doll та інші. Люблю експериментувати, поєднуючи стилі або змінюючи щось на свій смак.

Запитання задавала
Олена ФЕДЯЙ
(ЖТМ-61)

■ ВАРТО ЗНАТИ

ДАРУНОК ДО ДАРУНКУ НЕ ПРИХОДИТЬСЯ

Напередодні Нового року кожного мучить одне й те саме питання — «що подарувати друзям, родичам, колегам, коханій людині до свята?». В Інтернеті можна знайти безліч підказок і, врешті, вибрати гарний подарунок. А от чого краще не класти під ялинку — радять вихованці Школи журналістики СумДУ.

СТЕРЕОТИПНІ ПОДАРУНКИ — ШКАРПЕТКИ, БРИТВА, ОДЕКОЛОН

І відкривають наш перелік подарунків жаху так звані стереотипні подарунки, які свідчать лише про те, що людина не захотіла подумати, включити фантазію та знайти для вас щось справді особливе, дійсно ваше. Тому лишіть відвідування «мільних» магазинів на інші дні. Новий рік — час магії та сюрпризів.

БУКЕТ КВІТІВ ЧИ СВІЖІ ОВОЧІ

Хто б із жінок не зрадив квітам на 8 березня? А овочам на свято врожаю? Але, отримавши такий презент на Новий рік, людина як мінімум здивується, а то й образиться. Адже вони зовсім не відповідають сутності свята. У новорічну ніч чекаєш дива, снігу та вогників, а вже точно не таких знаків уваги.

МІШЕЧОК СЛУХНЯНОСТІ

Буває, хочеш підібрати бабусі чи батькам хороший подарунок і вирішуєш напряму в них спитати, про що мріють. Хочеш зробити приємне близькій людині й питаєш про подарунок мрії, а у відповідь чуєш «мені нічого не треба, лише мішечок слухняності». Ну яка дитина пообіцяє бути слухняною цілий рік? Новорічна ніч — точно не для таких обіцянок.

ЯЛИНКОВІ ПРИКРАСИ

Здавалося, що може бути більш новорічним, ніж гірлянда, дощик чи блискуча кулька? Але чи будуть вони доречними 31 грудня, адже ялинка вже прикрашена, новорічні костюми придбані, на вікнах — тематичні малюнки. Як не будеш радіти ложці, яку приносять після обіду, так і не зрадієш такій новорічній атрибутиці.

НІЧОГО

Просто картинка з фільмів жаху — пуста коробка для подарунків. Звісно, можна пробачити, коли в людини тяжке фінансове становище чи інші серйозні проблеми, що завадили обрати подарунок. Але якщо нічого — це натяк на те, що ти весь рік погано поведився, чи людина просто забула про тебе, то це вже дійсний привід засмутитися.

ПУСТІ ОБІЦЯНКИ

Новий рік — справжній старт чогось нового. У цю магічну ніч хочеш почати все життя з початку. Обіцяєш собі та іншим, що вже від завтра почнеш займатися спортом, більше читати, допомагати літнім людям і безпритульним тваринам та нарешті розбереш оту стару шафу. Але обіцянки залишаються чомусь у році, що минає. І найгірше, коли таким речами розчаруєш не тільки себе, а й близьких людей. Тому як би не надихала чарівна річ на нові звершення, перш ніж обіцяти, переконайся, що слова не будуть пустими.

Сподіваємося, наші поради допоможуть вам не помилитися з вибором новорічного подарунка. Пам'ятайте: найкращий подарунок той, у який вклали любов, сенс і краплю уваги. Наприклад, обереги (див. картинки), зроблені власноруч Мариною Рубан.

Із прийдешніми святами!

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського державного університету
«REZONANCE»
Sumy State University Press

Реєстраційне свідоцтво СМ №020
Перший номер газети вийшов у світ 29.10.1991.

Обсяг — 2 друковані аркуші,
приведені до 8 полос формату А-3.
Віддруковано: ПБКФ «МакДен»,
м. Суми, вул. Тополянська, 16.
Адреса редакції:
м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2,
корпус «Г», кімнати: 1107, 1110.
Телефони: 68-78-50; 33-02-25.

Шеф-редактор **Олена Ткаченко**
Редактор **Василь Чубур**
Коректор **Олена Федяй**
Відділ інформаційно-редакційної діяльності
Більше новин на сайті sumdu.edu.ua
Електронний архів газети
<http://sumdu.edu.ua/rezonans>

Автори фото:
Людмила Дудченко,
Сергій Малюк,
Владислав Хоменко,
Світлана Пилипенко,
Дмитро Фільченко